

ДО  
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД  
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

КД № 5/98

Определя се

докладчик г. Н. Терзиев **ИСКАНЕ**

доклад на Дружеството за 5,03.98

от група народни представители за обявяване  
противоконституционност на § 14, т.5, б. "а" от  
Закона за изменение и допълнение на

12.02.98

Ср. б.с.

**Закона за административните нарушения и наказания  
(ДВ, бр. 11/29.1.1998 г.)**

по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията

**ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,**

Народното събрание прие при съществено нарушение на законодателния процес § 14, т. 5, б. "а", с който се правят изменения в чл. 37а от Закона за пребиваване на чужденците в Република България. Принципите и основните изисквания на законодателния процес, неговите етапи и развитие са посочени в Конституцията.

Приемането на един закон или определена правна норма не е еднократен акт, а конституционна процедура, която е задължителна за законодателния орган (Народното събрание). За да бъде един закон или правна норма конституционносъобразна, то първо трябва да бъде приета в съответствие с изискванията на основния закон. От тази гледна точка няма значение самото съдържание на правната норма, а начина на приемането ѝ. Това е конституционен проблем. В чл. 4, ал. 1 е прогласено, че "Република България е правова държава", което означава, че и Народното събрание е длъжно да спазва в своята дейност Конституцията, законите, включително и ПОДНС, който е приел.

Законодателният процес е регламентиран в Конституцията, ЗНА и ПОДНС и преминава през няколко етапа. Той започва със законодателната инициатива (чл. 87 К), преминава през две гласувания (чл.88, ал. 1 К); указа на президента за обнародването или - неговото вето (чл.98, т.4 и чл. 101 К), публикуването на нормативните актове (чл.5, ал. 5 К).

В конкретният случай с приемането на § 14, т.5, б. "а" законодателният процес е грубо нарушен. Това е така защото:

1. Законодателната инициатива, съгласно чл. 87, ал. 1 К е упражнена от МС. В законопроекта на МС се предлага § 14, т.5, б. "а" да има следното съдържание: "в ал. 1 думите "до 50 000" да се заменят с "от 50 000 до 100 000", думите "от 50 000 до 100 000" се заменят с "от 100 000 до 200 000" и думите "от 100 000 до 150 000" се заменят с "от 200 000 до 500 000" (вж. Законопроекта вх. № 01-00-155). Законопроектът е приет на първо четене. По § 14 след първото четене не са направени предложения (чл. 68, ал. 1 ПОДНС). На 14.01.1998 г. е проведено второто четене и § 14 е докладван със съдържанието му така, както е предложен от вносителите. За него са гласували 155 народни представители (вж. Стенографския протокол от 14.01.1998 г.). Целият ЗИДЗАНН е приет на 14.01.1998 г. и изпратен на президента за обнародване (това е отразено в Държавен вестник). Съгласно чл. 98, т. 4 К държавният глава издава Указ № 19 от 20.01.1998 г. за обнародването на закона.

2. На 28.01.1998 г., т.е. след издадения указ на Президента (20.01.1998 г.) председателят на НС поставя въпросът за прегласуване на § 14 под претекст, че е допусната "техническа грешка". Този въпрос е извън гласувания дневен ред на НС и е в нарушение на чл. 39 от ПОДНС. (вж. стенографския протокол от 28.01.1998 г.). Не беше раздаден даже и проект за това, което народните представители трябваше да гласуват. Въпреки направените възражения "техническата грешка" беше гласувана, независимо от факта, че никой от депутатите нямаше текста пред себе си и фактически трябваше да гласува "на доверие" думите на председателя на НС. Именно затова в гласуването участваха едва 141 народни представители, а другите (до 240) не участваха, защото не беше ясно за какво се гласува.

3. Като краен резултат се публикува в ДВ на 29.01.1998 г. нещо различно от това, което даже председателя на НС е предложил. От стенографския протокол е видно, че той предлага: "С § 14, т.5б, буква "а" се изменя частично чл. 37, ал. 1 от Закона за пребиваване на чужденците в Република България..." Първо няма § 14, т.5б и второ изменението е на чл. 37а, а не чл. 37, ал. 1. Това доказва, че гласуваната "техническа грешка" не изразява волята на народните представители, а и те са били лишени от реалната възможност да разберат за какво гласуват.

4. Въпросът не е до някаква "техническа грешка", а до конституционни принципи. Недопустимо е след като един закон е приет и е издаден указ на президента за неговото обнародване, Народното събрание да прави по свой почин промени в неговите текстове. Както посочихме по-горе, законодателният процес преминава през различни етапи и след като държавният глава е упражнил правомощието си по чл. 98, т. 4 К, парламентът не може да

прави каквито и да е промени във вече гласувания от него закон. Това е извън "неговата власт", извън неговите правомощия и извън принципа за разделение на властите (чл. 8 К). Противното означава, че Народното събрание (и по-точно неговото мнозинство) може под различни форми и поводи да внася промени в приетия от него закон, след указа на президента за обнародването му. В законодателния процес президентът има определящи, а в някои случаи и решаващи правомощия (чл. 98, т. 4 и чл. 101 К) и те не могат да бъдат "заобикаляни" от НС под каквато и да е форма, включително и под формата на "техническа грешка". Защото днес под формата на "техническа грешка", в която се заменят цифри и думи, утре ще се замени съдържанието на правните норми. След като веднъж парламентът е приел един закон, следващия етап от законодателния процес е в "ръцете" на президента. Единствено той решава дали да използва правомощията си по чл. 101 К (правото на вето, защото примерно закона е противоконституционен; или е незаконоцелесъобразен; или са допуснати други закононарушения); или да го обнародва (чл. 98, т. 4).

След като Народното събрание е приело един закон на второ четене (чл. 88 К) то вече няма власт да променя това, което е "родило" под каквато и да е форма.

#### Господа конституционни съдии,

Моля да обявите § 14, т.5, б. "а" от Закона за изменение и допълнение на Закона за административните нарушения и наказания за противоконституционен, тъй като противоречи на чл. 4, ал. 1; чл. 8; чл. 87, ал. 1; чл. 88, ал. 1, чл. 98, т. 4 от Конституцията.

Моля да конституирате като заинтересовани страни Президента на Република България, Министерския съвет, парламентарните групи в 38-то Народно събрание, Върховния касационен съд, Върховния административен съд и Главния прокурор.

Моля да изискате от Народното събрание проектозакона, внесен от Министерския съвет (№ 01-00-155 от 23.10.1997 г.); стенографските протоколи от разискванията на първо и второ четене и стенографския протокол от 28.01.1998 г.

4.02.1 г.

С УВАЖЕНИЕ,

1. Пловен Корнезов - П. Корнезов
2. Румен Таков
3. Кенчо Марангосов

- 4. Александр Иванович - [Signature]
- 5. Любомир Божков - [Signature]
- 6. Уво Атакасов - [Signature]
- 7. Иван Борисов Зонев - [Signature]
- 8. Пламен Славов - [Signature]
- 9. Стево Мутафчиев - [Signature]
- 10. Стефан Бочин - [Signature]
- 11. Дора Лукова - [Signature]
- 12. Драгомир Митов - [Signature]
- 13. Витко Величев - [Signature]
- 14. Армен Мадан - [Signature]
- 15. Анамас Бончанов - [Signature]
- 16. Петър Димитров - [Signature]
- 17. Рген Станков - [Signature]
- 18. Братислав Ангелов - [Signature]
- 19. Анамас Меракчиев - [Signature]
- 20. Тозор Костадинов - [Signature]
- 21. Емил Марафтова - [Signature]
- 22. Милимир Милев - [Signature]
- 23. Иван Иванов - [Signature]
- 24. Румяна Обидова - [Signature]
- 25. Веселин Козимев - [Signature]
- 26. Дорико Венков - [Signature]
- 27. Симеон Димитров - [Signature]
- 28. Георги Казобанев - [Signature]
- 29. Станка Веласкеева - [Signature]
- 30. Лилия Христова - [Signature]
- 31. Кристина Сиреневска - [Signature]
- 32. Любомир Денков - [Signature]

- 33. Димко Ст. Дончева - Денз
- 34. Александр Денев - Денз
- 35. Иван Денев - Денз
- 36. Златко Златков Златков
- 37. Асена Д. Тарасов
- 38. Иван К. Иванов
- 39. Никола Димев
- 40. Иван Данаилов
- 41. Георги Божинов
- 42. Елена Саватрел Раданел
- 43. Елена Стоилов
- 44. Иван Златков
- 45. Елена Вуляков - Вуляков
- 46. Михаил Миков - Миков
- 47. Стефан Велчевски - Велчевски
- 48. СТЕФАН ВЕСЕЛИНОВ ГАЙТАНДЖИЕВ - Гайтанджиев
- 49. Стефан М. Иванов - Иванов
- 50. Иван Александров Божинов